U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců Mgr. Aleše Roztočila a Mgr. Petra Šuránka v právní věci žalobce: **J. D.**, zast. Mgr. Jaroslavem Topolem, advokátem, se sídlem Na Zlatnici 301/2, Praha 4, proti žalovanému: **Krajský úřad Jihočeského kraje**, se sídlem U Zimního stadionu 1952/2, České Budějovice, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 16. 1. 2017, č. j. 10 A 185/2015 - 71,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalobci **se vrací** soudní poplatek za kasační stížnost ve výši 5.000 Kč, který bude z účtu Nejvyššího správního soudu vyplacen na bankovní účet žalobce do třiceti dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í:

Usnesením ze dne 16. 1. 2017, č. j. 10 A 185/2015 - 71, Krajský soud v Českých Budějovicích zamítl žádost žalobce o vrácení soudního poplatku s příslušenstvím. V odůvodnění shrnul, že rozsudkem ze dne 16. 3. 2016, č. j. 10 A 185/2015 - 35, zamítl žalobu na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu, kterého se měl podle žalobce dopustit Městský úřad Soběslav, neboť ve lhůtě stanovené v § 88 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, nepředal správní spis se stanoviskem k rozhodnutí o odvolání. Rozsudek ze dne 16. 3. 2016, č. j. 10 A 185/2015 - 35, však zrušil Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 8. 12. 2016, č. j. 5 As 84/2016 - 46, přičemž současně žalobu odmítl a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalobce následně požádal krajský soud o vrácení soudního poplatku s příslušenstvím s odkazem na § 10 odst. 3 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o soudních poplatcích“), § 10a odst. 1 téhož zákona a § 155 odst. 5 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů, protože jeho žaloba byla odmítnuta. Krajský soud vysvětlil, že podle § 110 odst. 3 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), popřípadě podle § 10 odst. 9 zákona o soudních poplatcích, „[...] *Nejvyšší správní soud*

rozhoduje o nákladech řízení, které předcházelo zrušenému rozhodnutí krajského soudu, pokud současně se zrušením rozhodnutí krajského soudu rozhodne mj. o odmítnutí návrhu nebo o zastavení řízení. V těchto případech je Nejvyšší správní soud povolán k vrácení případně zaplaceného soudního poplatku za žalobu (návrh) z vlastního účtu bez ohledu na to, že poplatek byl původně vybrán krajským soudem rozhodujícím v prvním stupni." S ohledem na uvedené závěry krajský soud dovodil, že Nejvyšší správní soud již o náhradě nákladů žalobního řízení rozhodl a krajský soud tak není povinen vrátit žalobci soudní poplatek ani úrok z vratitelného přeplatku. Nadto podmínky pro vrácení zaplaceného soudního poplatku nebyly splněny, protože k odmítnutí žaloby došlo až po prvním jednání ve smyslu § 10 odst. 3 zákona o soudních poplatcích.

Proti usnesení krajského soudu podal žalobce (dále jen „stěžovatel") kasační stížnost. V ní namítl, že mu krajský soud klade k tíži vlastní pochybení, neboť podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 12. 2016, č. j. 5 As 84/2016 - 46, měl odmítnout žalobu bez jednání. Právní názor krajského soudu obchází § 10 odst. 3 zákona o soudních poplatcích. Nejvyšší správní soud přitom již v rozsudku ze dne 27. 11. 2014, č. j. 7 As 135/2014 - 31, konstatoval, že za situace, kdy krajský soud žalobu zamítl namísto toho, aby ji odmítl, měl žalobce právo na vrácení soudního poplatku. Dále z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 6. 2015, č. j. 7 As 97/2015 - 31, stěžovatel dovodil, že na zrušený rozsudek krajského soudu ze dne 16. 3. 2016, č. j. 10 A 185/2015 - 35, je třeba hledět, jako by vůbec neexistoval, z čehož ovšem vyplývá, že krajský soud v meritu věci vůbec nejednal, a má proto povinnost vrátit stěžovateli soudní poplatek. Stěžovatel se neztotožnil s tvrzením krajského soudu, že Nejvyšší správní soud je na základě § 110 odst. 3 s. ř. s. povinen vrátit soudní poplatek za žalobu z vlastního účtu bez ohledu na skutečnost, že jej vybral krajský soud. Vysvětlil, že v posuzovaném případě nelze zaměňovat vrácení soudního poplatku a náhradu nákladů řízení. Podle § 57 s. ř. s. sice mezi náklady řízení patří i soudní poplatky, to však neplatí v případě, kdy nejde o nahrazení soudního poplatku v rámci nákladů řízení protistranou, avšak o jeho vrácení. Soudní poplatek se totiž stává nákladem řízení jen za předpokladu, že byl zkonzumován, nikoliv za předpokladu, že byl uhrazen, ačkoliv tomu tak vůbec být nemělo. Žalobce má nárok na vrácení soudního poplatku ex lege. Podle stěžovatele ze zákona vyplývá, že soud nemá právo na soudní poplatek, pokud nic nevykonal. Nadto, i z ustálené soudní praxe vyplývá, že výrok o nákladech řízení bývá oddělený od výroku o vrácení soudního poplatku. Nejvyšší správní soud tedy podle stěžovatele v rozsudku ze dne 8. 12. 2016, č. j. 5 As 84/2016 - 46, rozhodl o nákladech řízení, nikoliv však o vrácení soudního poplatku za žalobu. O tom by měl rozhodnout Krajský soud v Českých Budějovicích. Vzhledem ke všem uvedeným závěrům stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil usnesení krajského soudu, věc mu vrátil k dalšímu řízení a uložil žalovanému, aby stěžovateli nahradil náklady řízení.

Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval otázkou, zda jsou splněny podmínky řízení o kasační stížnosti, především pak, zda je kasační stížnost proti usnesení krajského soudu přípustná.

Nejvyšší správní soud v usnesení ze dne 23. 2. 2007, č. j. 8 As 25/2006 - 144, konstatoval, že „[j]*ak vyplývá především z § 57 odst. 1 s. ř. s. mezi náklady řízení spadají i soudní poplatky. Rozhodnutí o soudních poplatcích, v daném případě rozhodnutí o vrácení*

soudního poplatku, je tedy rozhodnutím o nákladech řízení. Protože rozhodnutí městského soudu má toliko jediný výrok - o vrácení poplatku - proti kterému směřuje kasační stížnost, je tato stížnost podle § 104 odst. 2 s. ř. s. nepřípustná." Z citovaného usnesení vyplývá, že soudní poplatek za žalobu představuje náklad řízení nejen v situaci, kdy jej soud ukládá uhradit neúspěšnému účastníkovi vůči úspěšnému účastníkovi řízení, jak se domnívá stěžovatel, nýbrž také v situaci, kdy soud poplatek vrací, protože žalobci zanikla poplatková povinnost podle § 9 odst. 7 zákona o soudních poplatcích. Lze tedy dovodit, že soudní poplatek je nákladem řízení také v případě, kdy žalobci vznikla poplatková povinnost podle § 4 odst. 1 písm. a) zákona o soudních poplatcích, avšak soudu následně vznikla povinnost poplatek vrátit podle poslední věty § 10 odst. 3 téhož zákona. Ostatně, podle odborné literatury „[s]*oudní poplatek se stává součástí nákladů řízení v okamžiku, kdy jej poplatník zaplatil.*" (viz POTĚŠIL, Lukáš; ŠIMÍČEK, Vojtěch; et al. *Soudní řád správní. Komentář.* Praha: Leges, 2014, s. 498).

Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu přitom v usnesení ze dne 1. 6. 2010, č. j. 7 Afs 1/2007 - 64, konstatoval, že „[p]*odle ustanovení § 104 odst. 2 s. ř. s. není přípustná kasační stížnost, která směřuje jen proti výroku o nákladech řízení. Jinými slovy, zákon nepřipouští kasační stížnost, je-li jejím jediným důvodem napadení výroku o nákladech řízení. Pokud by kasační stížnost byla podána v takto jednoznačné (čisté) podobě, musela by být pro nepřípustnost odmítnuta, byť by Nejvyšší správní soud seznal, že rozhodnutí krajského soudu o nákladech řízení není správné (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 9. 2004, č. j. 4 Ans 1/2004 - 53, podle něhož nelze za stávající právní úpravy ve správním soudnictví napravit soudem rozhodujícím o kasační stížnosti případné nesprávné rozhodnutí krajských soudů o nákladech řízení, pokud není současně kasační stížností napaden též výrok o věci samé*). *Jinak řečeno, pokud je kasační stížností napaden též jiný výrok, je kasační stížnost zásadně přípustná.*" Usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 16. 1. 2017, č. j. 10 A 185/2015 - 71, obsahuje jediný výrok, a to o zamítnutí žádosti žalobce o vrácení soudního poplatku včetně příslušenství, tedy, ve shora nastíněném významu, o nákladech řízení. S ohledem na výše citovaná rozhodnutí Nejvyšší správní soud dovodil, že kasační stížnost proti takovému usnesení je nepřípustná podle § 104 odst. 2 s. ř. s., a proto ji odmítl podle § 120 a § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud za použití ustanovení § 60 odst. 3 věty první s. ř. s. ve spojení s § 120 téhož zákona tak, že žádný z účastníků nemá právo na jejich náhradu, neboť kasační stížnost byla odmítnuta.

Nejvyšší správní soud obdržel dne 24. 2. 2017 od stěžovatele soudní poplatek za kasační stížnost ve výši 5.000 Kč. Vzhledem k tomu, že kasační stížnost byla odmítnuta, aniž by bylo vydáno rozhodnutí o věci samé, byly naplněny podmínky pro vrácení soudního poplatku zaplaceného stěžovatelem, jak jsou vymezeny třetí větou § 10 odst. 3 ve spojení s odst. 5 téhož ustanovení zákona o soudních poplatcích. Na základě výše uvedených důvodů rozhodl Nejvyšší správní soud tak, že se stěžovateli vrací zaplacený soudní poplatek za kasační stížnost ve výši 5.000 Kč. Uvedená částka bude v souladu s § 10a odst. 1 zákona o soudních poplatcích vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení na bankovní účet, z něhož stěžovatel zaplatil soudní poplatek.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 2. března 2017

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu